

Huvudman

Internationella Engelska Skolan i
Sverige AB, org. nr. 556462-4368
info@engelska.se

Beslut

Datum 2024-09-02

Dnr 2024:1340

Sida 1 (7)

Ärendet

Etableringskontroll i samband med nyetablering av grundskolan
Internationella Engelska Skolan Österåker i Österåkers kommun.; nu fråga
om uppföljning av beslut den 4 juli 2024

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800)
Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att senast **torsdag den 16
januari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande
anställning av lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag
skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Internationella Engelska Skolan i Sverige AB inte följer detta
föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje
stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§
skollagen inte överklagas.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB ska vidta följande åtgärder

Anställning av lärare

1. Se till att endast lärare med legitimation anställs utan tidsbegränsning
vid nyrekrytering av lärare i de fall undantagsbestämmelserna i
skollagen inte är tillämpliga. För varje tillsvidareanställning som görs i
verksamheten för Internationella Engelska Skolan i Österåker under
perioden från datum för detta beslut till den 16 januari 2025 ska
huvudmannen inkomma med anställningsbevis samt lärarlegitimation
eller ange aktuell undantagsbestämmelse (2 kap. 20 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser legitimerade och
behöriga lärare.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till **skolinspektionen@skolinspektionen.se**, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:1340) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2024 genomfört etableringskontroll i samband med utökning av Internationella Engelska Skolan Österåker (IES Österåker) i Österåkers kommun.

Skolinspektionen har den 4 juli 2024 beslutat att förelägga Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att senast den 5 augusti 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister som påtalats rörande tillgång till legitimerade och behöriga lärare.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har den 5 augusti 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpits.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anställning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av uppgifter som lämnats av huvudmannen i form av inskickade personalförteckningar och anställningskontrakt framgår att fyra lärare, vilka vid tidpunkten för anställning i mars respektive april 2024 fortfarande studerade på lärarutbildningen, anställts utan tidsbegränsning.

Vid tidpunkten för huvudmannens redovisning i augusti 2024 har tre av dessa lärare slutfört sin lärarutbildning men ännu inte fått sina legitimationer. Den fjärde läraren har ännu inte slutfört sin lärarutbildning.

I ett yttrande till Skolinspektionen den 15 augusti uppger huvudmannen följande. Huvudmannen tillämpar sex månaders provanställning vid tillsvidareanställning. Det ger, enligt huvudmannen, möjlighet för skolan att följa upp att lärare som anställts redan under utbildningstiden uppnår examen och får sin lärarlegitimation. I annat fall kan skolan välja att avsluta provanställningen eller göra om anställningskontraktet till ett visstidskontrakt.

Huvudmannen uppger i yttrandet vidare att det är svårt att anställa nyutexaminerade lärare utan att erbjuda tillsvidareanställning. Om skolan bara erbjuder visstidskontrakt är, enligt huvudmannen, risken stor att läraren väljer annan arbetsgivare. Huvudmannen har därför valt att, i fall där läraren vid anställningskontraktets påskrift endast har en mindre del av utbildningen kvar att slutföra, erbjuda tillsvidarekontrakt med provanställning.

Rättslig reglering

Som huvudregel får endast den som har legitimation anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Lärare som saknar lärarlegitimation men som ska bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning och som har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket får dock anställas utan tidsbegränsning (2 kap. 13 och 2 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vid anställningen av lärare vid IES Österåker.

Det är visat i utredningen att huvudmannen i fyra fall anställt lärare utan tidsbegränsning trots att dessa vid anställningstillfället saknade lärarlegitimation. Huvudregeln enligt skollagen är att endast den som har legitimation får anställas som lärare utan tidsbegränsning. Huvudmannen har inte anfört eller kunnat visa på att några undantag från denna regel skulle vara tillämpliga för aktuella lärare.

I samtliga fyra ovanstående fall är det vidare fråga om lärare som, vid tidpunkten då de anställdes våren 2024, fortfarande var under utbildning. I ett av dessa fall har läraren, vid ingången av läsåret 2024/2025, fortfarande inte slutfört sin lärarutbildning. Av huvudmannens yttrande framgår att Internationella Engelska Skolan i Sverige AB medvetet och av strategiska skäl valt att erbjuda anställning utan tidsbegränsning vid nyrekryteringar där ifrågavarande sökande ännu inte slutfört sin lärarutbildning.

Av skollagen framgår att endast lärare med legitimation får anställs utan tidsbegränsning, såvida inte någon av undantagsbestämmelserna i nämnda lag är tillämpliga. Det är således en brist att lärare som saknat legitimation, och som inte omfattas av något undantag från detta krav, anställts utan tidsbegränsning. Att huvudmannen tillämpar avtal om tidsbegränsad provanställning i sex månader ändrar inte denna bedömning då lärarna saknar legitimation vilket är en förutsättning för tillsvidareanställning. Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har därmed brustit i förhållande till författningskraven vid anställning av lärare.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Internationella Engelska Skolan i Sverige ABs verksamhet vid IES Österåker uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anställning av lärare. Det finns därför skäl att förelägga Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid tidpunkten för Skolinspektionens beslut i juli 2024 framgick att huvudmannen inför uppstart av verksamheten läsåret 2024/2025 anställt fyra lärare som vid tillfället var under utbildning och således saknade legitimation och behörighet att undervisa.

Huvudmannen uppger i sin redovisning den 5 augusti 2024 att tre av dessa lärare slutfört lärarutbildningen och beräknas få sina legitimationer under läsåret. I fallet med den fjärde läraren uppger huvudmannen att denna kommer att slutföra den återstående verksamhetsförlagda delen av sin lärarutbildning under höstterminen 2024/2025.

Av den lärarförteckning som huvudmannen skickat in framgår vidare att en lärare som läsåret 2024/2025 ska undervisa årskurs i samtliga fyra samhällsorienterande ämnen samt årskurs 7 i ämnena geografi och samhällskunskap saknar behörighet att undervisa i dessa ämnen. Läraren ifråga är enbart legitimerad och behörig att undervisa i ämnena historia och religionskunskap för årskurserna 7-9. Likaså framgår att en lärare som ska undervisa i ämnet musik i årskurs 7 läsåret 2024/2025 saknar behörighet att undervisa i årskursen. Läraren ifråga är legitimerad men enbart behörig att undervisa ämnet upp till årskurs 6. Vidare framgår även att tre lärare som kommer att undervisa i moderna språk (spanska och franska) respektive svenska i årskurs 6 läsåret 2024/2025 visserligen är legitimerade men saknar behörighet att undervisa i dessa ämnen i årskurs 6.

Huvudmannen uppger i sin redovisning den 5 augusti 2024 att skolan annonserat efter legitimerade och behöriga sökande i ovanstående ämnen men det i samtliga fall saknats sökande med rätt behörighet. Skolan annonserar fortsatt efter legitimerade och behöriga lärare i dessa ämnen för att se till att all undervisning i samtliga årskurser framöver bedrivs av behöriga och legitimerade lärare. Inför starten av läsåret 2024/2025 låter rektor ovanstående lärare bedriva undervisningen med stöd av bestämmelserna i 2 kap. 18§ skollagen. Lärarna ifråga är lämpliga att bedriva undervisningen och har i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

Huvudmannen uppger vidare att det, vad gäller övriga lärare på skolan som läsåret 2024/2025 undervisar utan lärarlegitimation, är fråga om sådan undervisning som bedrivs på engelska och att dessa lärare således är undantagna kravet på legitimation i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 17§ skollagen.

Av beslut (dnr 2017:8322) den 4 oktober 2017 framgår att Skolinspektionen godkänt att Internationella Engelska Skolan i Sverige AB anordnar delar av undervisningen på engelska vid IES Österåker.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning, som huvudregel, får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder om inte undervisningen avser modersmål (2 kap. 18 § skollagen).

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84f). Beträffande bestämmelsens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om läraren har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § skollagen). Med visst främmande språk avses engelska (1 kap. 3 § förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare[behörighetsförordningen]).

Statens skolinspektion får efter ansökan besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska vid en viss skolenhet (9 kap. 18 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att skollagen, för det fall en huvudman inte lyckas rekrytera lärare med rätt ämnesbehörighet, medger möjligheten att för viss tid använda lärare i undervisningen som är lämpliga och utbildade även om dessa saknar rätt ämnesbehörighet.

Skolinspektionen har således ingenting att erinra emot detta men vill i sammanhanget påminna om att regelverket medger denna möjlighet enbart för en begränsad period, upp till högst ett år. Skolinspektionen förutsätter att Internationella Engelska Skolan i Sverige AB fortsätter vidta åtgärder för att tillgodose att elever i så stor utsträckning som möjligt ges undervisning av behöriga lärare. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschefen Anna Bergqvist. Utredaren Niklas Lundström har varit föredragande i ärendet.